

resulteerde in korte scènes-sketches die steeds een ander gezicht van de liefde belichten. Herkenbare beelden: een vrouw die maar niet kan beslissen welke kleren ze zal dragen. Grappige beelden: langzaam zakt een suikeren bruidspaar uit het niets naar beneden om te landen op een taart. Romantisch: een ingetogen Hollywoodzoen in een volgsplot. Mijmerend: herinneringen bij het pootjebaden op een warme zomerdag. Ontmoetingen en ontgoochelingen, herinneringen en clichés. Solo's of duetten vloeien over in een groepsscène, gespeelde stukken worden afgewisseld met dansfragmenten. Meestal dragen die een jazzy, showballetachtig stempel, fris maar ook wat gladjes. *Just want to say I love you* is braaf en voorspelbaar, maar voor publiek, pers en organisatoren was dit de revelatie van het festival.

Eros ontsnapt aan de dood

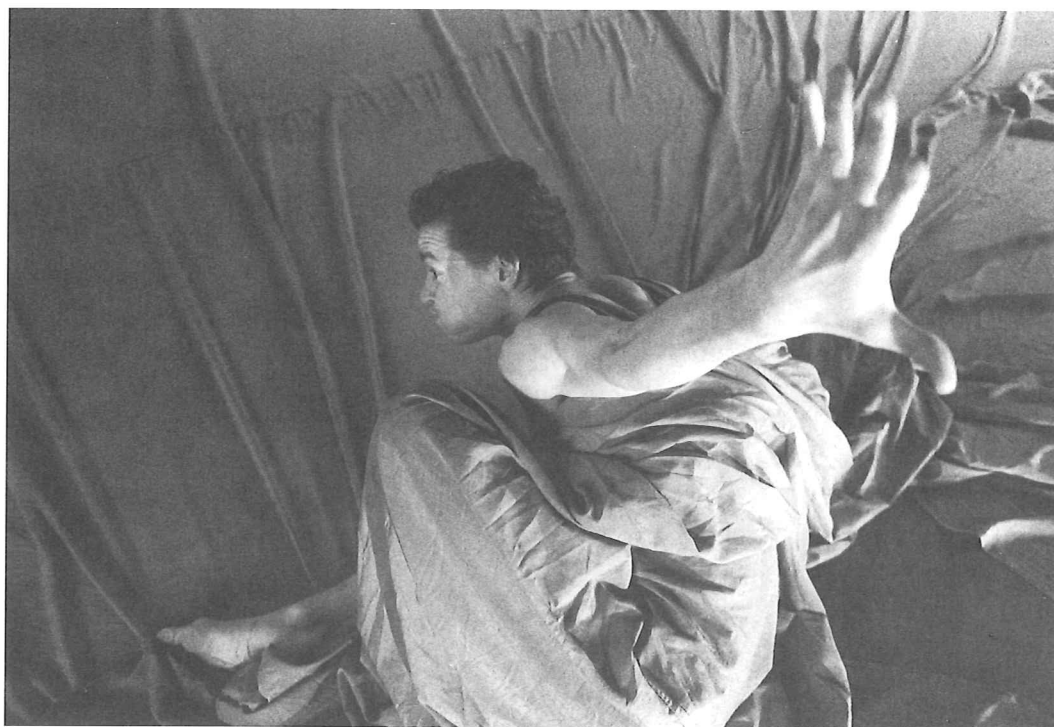
Thierry Smits werkte, samen met scenograaf en dramaturg Antoine Pickels en met de steun van het festival van Montpellier, een choreografie uit rond de polen liefde en dood. In *Eros délétère* staat Aids centraal. Vanaf het begin is de dood dreigend aanwezig, ze verleent aan het erotisme en het exotisme een wrang en beklemmend tintje. Turkse tapijten, Arabisch gekleurde muziek en een blauwachtig licht dat de lucht lijkt te verdichten, zetten de oosterse en mysterieuze sfeer in. Een jongeman begint langzaam een opzweepend stukje buikdansen. Het leidt de toeschouwer binnen in een andere wereld. Gehuld in rood fluweel geven de dansers zich over aan extreme gevoelens.

In een eigen danstaal die geladen is met passie en refereert aan oosterse dansvormen, acrobatie en circus, wordt het verlangen, de toenadering, de orgie van lust, de jaloezie, de afwijzing en de angst uitgebeeld. Af en toe duiken objecten op als symbolen: een doodshoofd, een rood kralen rokje als erotisch machtsinstrument, het halsnoer als genotsuitdrukking, de zeven leren zandzakken die de cirkel van tapijten afbakenen. Zij ritmeren de zeven stadia van de doodsangst waartegen gevochten wordt. Langzaam verschuift de sfeer. Langzaam loopt na elk fragment een zandzak leeg. Alleen Eros ontsnapt aan de dood. Alhoewel hij een slagveld achterlaat, kan hij niet aan de bekoring weerstaan opnieuw sensueel heupwiegend het publiek te verleiden.

Alleen naar het einde toe kent *Eros délétère* een inzinking en lijkt de inspiratie wat zoek.

Goudzoekers

Samen met Nadine Ganase is Claudio Bernardo een van de choreografen met een lange voorgeschiedenis buiten De Beweging. Als ex-Mudra-student behaalde hij reeds de juryprijs op het Concours des Chorégraphes Nouveaux te Lausanne. Na deelname aan de *Bancs d'Essaie* (Botanique) kreeg hij van Atelier Sainte-Anne de kans om het drieluik *Histoire de sel, Serra en Usdum* te creëren en te presenteren. Hieruit groeide het werk *Sodoma* (zie ook *Kolen en diamant*, pag. 38). De Bijbelse stad van ver-

Tobias Bausch, *De l'eau en mouvement* / Paul Verstreken

derf en verval verwijst naar de levensomstandigheden van de Braziliaanse goudzoekers in het Amazonegebied. Afgezonderd van de beschaafde wereld en op de rand van de fysieke uitputting, leveren zij zich over aan losbandigheid en seksuele perversiteiten in een haast dierlijk bestaan. Dat is het geraamte waaraan een choreografie van losse scènes en beelden wordt opgehangen. Esthetische en krachtige beelden zoals het langzaam wakker worden in de hoog boven de scène opgehangen hangnetten. Meestal overheerst een gevoel van uitzichtloosheid zoals wanneer een voorspelbaar travestienummertje wordt opgevoerd, absurde spelletjes worden gespeeld, of domweg met plastic flessen wordt gegooid.

Claudio Bernardo slaagt er niet in om zijn vijf dansers in coherente danspassages te integreren. Alleen sporadisch wordt de hele groep opgenomen in een uitputtingsslag van repetitieve bewegingen. Wanneer de enige vrouw in deze mannenwereld als tegenpool wordt uitgespeeld, ontstaan er duetten die subtiel overgaan van vechten in liefkozen. Ondanks scherpe en expressieve momenten, lijdt *Sodoma* onder een gebrek aan choreografische inspiratie en strengheid.

Loverman

Nadine Ganase, ex-Mudra-studente en ex-Rosas-danseres, werkt sinds 1989 zelf als choreografe. *Rouge Adagio* verwoordt in dans de relatie tussen een man en een vrouw, de ambivalentie van de liefde, het genot en het lijden, het willen overheersen en overheerst worden. Ditzelfde thema breekt zij verder open in *Loverman*. Hier wordt het gevoelsleven van drie vrouwen in verschillende stadia genuanceerd geschetst zonder dat ze tot een directe confron-

tatie of aanraking komen met de man die aanwezig is. Hij debiteert teksten, beïnvloedt hun wereld, maar komt er niet binnen.

Nadine Ganase is weliswaar beïnvloed door haar werk bij Rosas maar ontwikkelde duidelijk een eigen stijl waarin ruimte is voor klassieke, hedendaagse en ethnische invloeden. De evolutie in haar werk toont dat Ganase niet vasthoudt aan bepaalde procédés, maar steeds zoekt naar precieze en geschikte uitdrukkingvormen.

Vijf jonge choreografen

Naast al deze podiumvastere, rijpere choreografieën, presenteerde De Beweging (enkel in Antwerpen) een 'verzamelprogramma' met werk van vijf jonge choreografen. Alhoewel de meeste van hen geen 'absolute beginners' waren, namen ze de kans om hier hun werk te presenteren.

Fien Sulmont, die al in 1984 deelnam aan het festival en nadien in verschillende producties acteerde, bracht met *Herinnering aan Hestia* een verinnerlijkte choreografie met duidelijke Butoh-invloeden. Verstilde bewegingen die langzaam uitvloeien, werden afgewisseld met grotere, ruimere danspatronen die vaak rond cirkels gespannen werden. Soms ligt de focus op de hand, één vinger. Om met dit soort bevroren dans - die naakt en haast kaal is - niet te vervallen in holle expressiviteit moet de choreografische compositie en de lichaamsbeheering van de uitvoerder perfect zijn. *Herinnering aan Hestia* roept niet de nodige energie op, zowel door een technisch als interpretatief zwakke uitvoering als door het gebrek aan choreografische kracht. En dan is 25 minuten van deze dans die zuiverheid, precisie en expressie vereist misschien wat overmoedig.

Na een klassieke en moderne opleiding danste